

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 16 september 2022
(OR. en)

**Interinstitutioneel dossier:
2022/0276(NLE)**

**12512/22
ADD 1**

CCG 38

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	15 september 2022
aan:	het secretariaat-generaal van de Raad
nr. Comdoc.:	COM(2022) 455 final Annex
Betreft:	BIJLAGE bij voorstel voor een besluit van de Raad tot bepaling van het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen ten aanzien van het besluit van de deelnemers aan de regeling inzake door de overheid gesteunde exportkredieten om het toepassingsgebied van de sectorovereenkomst inzake exportkredieten voor projecten op het gebied van duurzame energie, de matiging van en de aanpassing aan klimaatverandering en water uit te breiden

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2022) 455 final Annex.

Bijlage: COM(2022) 455 final Annex

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 15.9.2022
COM(2022) 455 final

ANNEX

BIJLAGE

bij

voorstel voor een besluit van de Raad

tot bepaling van het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen ten aanzien van het besluit van de deelnemers aan de regeling inzake door de overheid gesteunde exportkredieten om het toepassingsgebied van de sectorovereenkomst inzake exportkredieten voor projecten op het gebied van duurzame energie, de matiging van en de aanpassing aan klimaatverandering en water uit te breiden

BIJLAGE
VOORSTEL

Het standpunt van de Europese Unie bestaat erin de voorgestelde wijzigingen van de sectorovereenkomst inzake exportkredieten voor projecten op het gebied van duurzame energie, de matiging van en de aanpassing aan klimaatverandering en water, zoals uiteengezet in deze bijlage, te ondersteunen.

Dit betekent dat de bestaande bepalingen moeten worden gewijzigd. De volgende artikelen komen in de plaats van de huidige bepalingen van de regeling, waardoor de huidige artikelen 2 en 4 volledig worden geschrapt en de huidige aanhangsels I en II worden geschrapt en vervangen door het herziene aanhangsel I, dat hieronder is opgenomen.

BIJLAGE IV: SECTOROVEREENKOMST INZAKE EXPORTKREDIETEN VOOR PROJECTEN OP HET GEBIED VAN DUURZAME ENERGIE, DE MATIGING VAN EN DE AANPASSING AAN KLIMAATVERANDERING EN WATER

Het doel van deze sectorovereenkomst is te voorzien in passende financiële voorwaarden voor projecten in geselecteerde sectoren, met inbegrip van internationale initiatieven, die worden geacht een aanzienlijke bijdrage aan de matiging van klimaatverandering te leveren, met inbegrip van projecten op het gebied van duurzame energie, vermindering van emissies van broeikasgassen, hoge energie-efficiëntie, aanpassing aan klimaatverandering en water. De deelnemers aan deze sectorovereenkomst komen overeen dat de financiële voorwaarden van deze sectorovereenkomst, die een aanvulling vormt op de regeling, worden uitgevoerd op een wijze die verenigbaar is met het doel van de regeling.

HOOFDSTUK I: TOEPASSINGSGEBIED VAN DE SECTOROVEREENKOMST

- 1. TOEPASSINGSGEBIED VOOR SECTOREN BETREFFENDE DE MATIGING VAN KLIMAATVERANDERING DIE ZIJN OPGESOMD IN AANHANGSEL I**
 - a. Deze sectorovereenkomst bevat de financiële voorwaarden die van toepassing zijn op door de overheid gesteunde exportkredieten voor contracten in de in aanhangsel I van deze sectorovereenkomst opgesomde sectoren.
 - b. Deze contracten hebben betrekking op de export van complete projecten of delen daarvan, met inbegrip van alle componenten, installaties, materialen en diensten (inclusief de opleiding van het personeel) die rechtstreeks vereist zijn voor de bouw en de inbedrijfstelling van een identificeerbaar project, op voorwaarde dat:
 1. het project wordt gekenmerkt door beperkte of geen koolstofemissies dan wel door een CO₂-equivalent, en/of door een hoge energie-efficiëntie;
 2. het project is toegesneden op ten minste de prestatienormen zoals weergegeven in aanhangsel I, en
 3. de voorwaarden alleen worden uitgebreid om specifieke financiële nadelen aan te pakken die zich in het kader van een project voordoen, waarbij die voorwaarden worden gebaseerd op de individuele financiële behoeften van en specifieke marktvoorwaarden voor elk project.
 - c. Voor contracten in de in aanhangsel I, projectklasse 1, van deze sectorovereenkomst opgesomde in aanmerking komende sectoren bevat deze sectorovereenkomst de financiële voorwaarden die van toepassing zijn op door de overheid gesteunde exportkredieten voor contracten in de in aanhangsel I, projectklasse 1, van deze

sectorovereenkomst opgesomde in aanmerking komende sectoren, welke betrekking hebben op:

1. de export van volledige duurzame-energiecentrales of delen daarvan, omfattende alle componenten, installaties, materialen en diensten (met inbegrip van de opleiding van het personeel) die rechtstreeks vereist zijn voor de bouw en de inbedrijfstelling van deze centrales;
 2. de modernisering van bestaande duurzame-energiecentrales in gevallen waarin de economische levensduur van de centrale naar verwachting met ten minste de toe te kennen aflossingsperiode wordt verlengd. Indien niet aan deze voorwaarde is voldaan, zijn de voorwaarden van de regeling van toepassing.
- d. Deze sectorovereenkomst is niet van toepassing op posten buiten de elektriciteitscentrale die doorgaans voor rekening van de afnemer komen, met name de watervoorziening die niet rechtstreeks met de elektriciteitsproductiecentrale verband houdt, de kosten voor het bouwrijp maken van de grond, wegen, accommodatie voor bouwpersoneel, elektriciteitsleidingen, schakelinstallaties alsmede kosten die in het land van de afnemer voortvloeien uit officiële goedkeuringsprocedures (bijvoorbeeld vergunning bouwterrein, bouwvergunning), met de volgende uitzonderingen:
1. wanneer de afnemer van de schakelinstallaties en de afnemer van de elektriciteitscentrale dezelfde persoon zijn en het contract wordt gesloten met betrekking tot de oorspronkelijke schakelinstallaties voor genoemde centrale, mogen de voorwaarden voor de oorspronkelijke schakelinstallaties niet verder gaan dan die voor de duurzame-energiecentrale, en
 2. de voorwaarden voor substations, transformatoren en transmissielijnen met een minimumspanningsdrempel van 60 kV buiten het terrein van de duurzame-energiecentrale mogen niet gunstiger dan die voor de duurzame-energiecentrale zijn.

[...]

HOOFDSTUK II: BEPALINGEN VOOR EXPORTKREDIETEN

4. MAXIMALE KREDIETTERMIJNEN

Voor door de overheid gesteunde exportkredieten met betrekking tot contracten in de in aanhangsel I opgesomde sectoren bedraagt de maximale krediettermijn **25** jaar.

[...]

HOOFDSTUK III: PROCEDURES

5. VOORAFGAANDE KENNISGEVING

- a. Een deelnemer die voornemens is overeenkomstig deze sectorovereenkomst een krediet te steunen, doet hiervan ten minste tien kalenderdagen voordat hij een toezegging doet, vooraf kennisgeving overeenkomstig artikel 45 van de regeling.
- b. Een dergelijke kennisgeving omvat een uitgebreide omschrijving van het project om aan te tonen hoe het project aan de criteria voor steun als omschreven in artikel 1 of 2 van deze sectorovereenkomst voldoet.
- c. Voor projecten die overeenkomstig aanhangsel II van deze sectorovereenkomst worden ondersteund, bevat deze kennisgeving informatie over de technische of prestatienormen die worden toegepast, evenals de verwachte emissiereducties.

- d. Voor overeenkomstig aanhangsel II van deze sectorovereenkomst gesteunde projecten bevat deze kennisgeving de resultaten van alle evaluaties door onafhankelijke derden.

HOOFDSTUK IV: TOEZICHT EN EVALUATIE

6. TOEKOMSTIGE WERKZAAMHEDEN

De deelnemers komen overeen de volgende aangelegenheden te onderzoeken:

- a. aan de krediettermijn aangepaste risicopremies;
- b. de voorwaarden voor met fossiele brandstoffen gestookte elektriciteitscentrales met lage emissies en een hoge energie-efficiëntie, met inbegrip van een omschrijving van het vermogen voor koolstofafvang en -opslag (CCS-vermogen);
- c. energieneutrale gebouwen;
- d. brandstofcelprojecten;
- e. emissienormen;
- f. emissieboekhouding en -verslaglegging;
- g. vervoer over water met lage emissies.

7. TOEZICHT EN EVALUATIE

- a. Het secretariaat brengt jaarlijks verslag uit over de tenuitvoerlegging van deze sectorovereenkomst. In dit verslag worden de resultaten van een eventuele besprekingsprocedure uit hoofde van artikel 45 van de regeling gedocumenteerd. Het bevat een samenvatting voor openbare publicatie.
- b. De deelnemers evalueren regelmatig het toepassingsgebied en de overige bepalingen van deze sectorovereenkomst. Voor meer zekerheid zal een evaluatie plaatsvinden tegen eind 2028 of nadat 50 CCSU-transacties hebben plaatsgevonden, afhankelijk van wat zich het eerst voordoet. Deze evaluatie zal worden gebaseerd op de ervaring die met het kennisgevingsproces is opgedaan en op een beoordeling van de marktomstandigheden voor klimaatgerelateerde technologieën.

AANHANGSEL I: SELECTIECRITERIA VOOR PROJECTEN OP HET GEBIED VAN DE MATIGING VAN KLIMAATVERANDERING

Projectklasse en -type	Definitie	Doel	Normen	Specifieke voorwaarden
PROJECTKLASSE A: Ecologisch duurzame elektriciteitsproductie				
<i>[Bevat de exacte inhoud van het huidige artikel 1 en aanhangsel I, alsmede elektriciteitsproductie op basis van waterstof.]</i>				
TYPE 1: Duurzame-energieprojecten en energie-efficiëntie in duurzame-energieprojecten	<i>Toepassingsgebied van het huidige artikel 1 en aanhangsel I. Dit kan volgens ons geen eenvoudige kopie van aanhangsel I in het vak "Definitie" zijn, aangezien de eigenlijke definitie van in aanmerking komende projecten is opgenomen in artikel 1, maar wat de inhoud betreft stellen wij voor hier het toepassingsgebied van het huidige artikel 1 en aanhangsel I weer te geven, zonder inhoudelijke wijzigingen (d.w.z. geen norm, n.v.t.) en de nodige aanpassingen van formele aard in de tekst.</i>			
TYPE 2: Elektriciteitsproductie uit gasvormige en vloeibare brandstoffen van hernieuwbare oorsprong, met inbegrip	Bouw en exploitatie van installaties voor elektriciteitsopwekking die elektriciteit produceren met behulp van gasvormige en vloeibare brandstoffen van	Electriciteitsproductie met een lage broeikasgasemissie.	De broeikasgasemissies gedurende de levenscyclus van de elektriciteitsopwekking zijn lager dan 100 g CO ₂ e/kWh. De broeikasgasemissies gedurende de levenscyclus moeten worden berekend op basis van	25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i>

<p>van schone waterstof</p>	<p>hernieuwbare oorsprong, met inbegrip van schone waterstof.</p>		<p>projectspecifieke gegevens aan de hand van ISO 14067:2018 of ISO 14064-1:2018, en moeten door een derde partij worden geverifieerd.</p> <p>Er zijn twee opties: bij de bouw wordt meetapparatuur voor de monitoring van de fysieke emissies, zoals methaanlekage, geïnstalleerd of er wordt een programma inzake lekdetectie- en -reparatie opgezet; of bij de exploitatie wordt verslag uitgebracht van de fysieke metingen van methaanemissies en wordt eventuele lekage geëlimineerd.</p>	
<p>PROJECTKLASSE B: Saneringsprojecten in met fossiele brandstoffen gestookte elektriciteitscentrales, vervanging van fossiele brandstoffen</p> <p><i>[De exacte inhoud van aanhangsel II, projectklasse A, type 1, en projectklasse B. Wij merken op dat de hernoeming van projectklasse A, type 1, moet worden weerspiegeld in artikel 6, punt c), van de regeling.]</i></p>				
<p><i>Kopieer hier de huidige inhoud van aanhangsel II, projectklasse A, type 1, en projectklasse B.</i></p> <p><i>Toelichtingen: Wij stellen voor om projectklasse A in twee delen op te splitsen om een duidelijk onderscheid te maken tussen CCUS-projecten als zodanig (die veel toepassingen kunnen hebben, niet alleen in de energiesector maar ook in de industrie, en die we hebben verplaatst naar de nieuwe projectklasse D) en projecten die gericht zijn op de opwekking van elektriciteit uit fossiele brandstoffen (die we allemaal samen zouden willen voegen in deze nieuwe projectklasse B). De EU heeft eerder de noodzaak gesignaleerd om de huidige normen in dit deel bij te werken, maar wij kunnen er voorlopig mee instemmen dit in een later stadium van de besprekingen op te pakken.</i></p>				
<p>PROJECTKLASSE C: Energie-efficiëntie</p> <p><i>[De exacte inhoud van aanhangsel II, projectklasse C.]</i></p>				
<p><i>Kopieer hier de huidige inhoud van aanhangsel II, projectklasse C.</i></p>				
<p>PROJECTKLASSE D: Afvang, gebruik en opslag van CO₂</p> <p><i>[Toepassingsgebied van het huidige aanhangsel II, projectklasse A, type 2. In dit verband stellen wij geactualiseerde normen voor om rekening te houden met het feit dat CCUS een cruciale technologie is om de uitstoot van broeikasgassen in veel industriële toepassingen te verminderen en dat de normen niet gericht moeten zijn op het afvangpercentage, maar op de doeltreffendheid van de afvang, wat betekent dat CCUS-projecten in aanmerking moeten komen voor stimulansen, ook al is het afvangpercentage laag. De reden voor de voorgestelde nieuwe normen is dat CO₂-lekage de waarde van CCUS als matigingsoptie kan ondermijnen. Daarom moet met behulp van beleidsbepalingen monitoring worden aangemoedigd.]</i></p>				
<p>TYPE 1: CCUS-projecten (koolstofafvang, -gebruik en -opslag) als zodanig</p>	<p>Bouw en exploitatie van installaties voor koolstofafvang, -gebruik en/of -opslag, met inbegrip van activiteiten die rechtstreeks verband houden met vervoer en infrastructuur die essentieel zijn voor de exploitatie, zoals voertuigen en schepen.</p>	<p><i>Kopieer hier de huidige inhoud van aanhangsel II, projectklasse A, type 2.</i></p>	<p>Het vervoer van CO₂ vanaf de installatie waar het is afgevangen naar het punt waar het wordt geïnjecteerd, leidt niet tot CO₂-lekages van meer dan 0,5 % van de massa van het vervoerde CO₂.</p> <p>Wanneer CO₂ wordt vervoerd en/of opgeslagen, zijn passende lekdetectiesystemen en een monitoringplan voorhanden, met regelmatige verslagen die door de nationale autoriteiten of een onafhankelijke derde partij worden gecontroleerd.</p> <p>De geologische opslag van CO₂</p>	<p><i>Kopieer hier de huidige inhoud van aanhangsel II, projectklasse A, type 2.</i></p>

voldoet aan ISO 27914:2017.

PROJECTKLASSE E: Opslag van elektriciteit

TYPE 1: Installaties voor elektriciteitsopslag	Bouw en exploitatie van installaties die elektriciteit in een andere vorm opslaan en weer in de vorm van elektriciteit afgeven. Dit omvat pompaccumulatie (waterkracht).	Opslag van elektriciteit maakt een grotere penetratie van hernieuwbare energie en een beter beheer van de vraag op het net mogelijk.	Indien de activiteit chemische energieopslag omvat, voldoet het opslagmedium (waterstof of ammoniak) aan de CCSU-normen voor schone fabricage van het desbetreffende product.	25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i>
TYPE 2: Productie en recycling van batterijen en accu's	Fabricage van oplaadbare batterijen, batterijpakken en accu's voor vervoer, stationaire en niet aan het net gekoppelde energieopslag en andere industriële toepassingen. Hieronder valt de fabricage van de respectieve componenten (actieve materialen alsmede cellen, behuizingen en elektronische componenten voor batterijen en accu's). Recycling van afgedankte batterijen en accu's.	Batterijen en accu's zijn een belangrijke factor voor de opslag van elektriciteit en voor koolstofarm vervoer.	Geen norm. N.v.t.	25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i>

PROJECTKLASSE F: Transmissie en distributie van koolstofarme elektriciteit

TYPE 1: Transmissie en distributie van koolstofarme elektriciteit	Bouw, uitbreiding en exploitatie van installaties voor het vervoer van koolstofarme elektriciteit. Hieronder vallen directe aansluitingen op koolstofarme bronnen en hele netwerken waarbij de gemiddelde nefactor over een voortschrijdende periode van vijf jaar aan de normen voldoet.	Hiermee wordt een grotere penetratie van koolstofarme energiebronnen ondersteund.	Koolstofarme elektriciteitsbronnen worden gedefinieerd als hernieuwbare bronnen of bronnen waarbij de broeikasgasemissies van de geproduceerde elektriciteit, gemeten op basis van de levenscyclus, onder de drempelwaarde van 100 gCO ₂ e/kWh liggen. <i>[Zoals eerder en in ons document voor de technische experts van de deelnemers vermeld, staan we open voor bespreking van aanvullende selectiecriteria.]</i>	25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i>
--	---	---	---	------------------------------------

PROJECTKLASSE G: Productie, transmissie en distributie van schone waterstof en opslag van waterstof

TYPE 1: Productie van schone waterstof	Bouw en exploitatie van installaties voor de ecologisch duurzame productie van waterstof, en/of van uitrusting voor de productie van waterstof.	Duurzame productie en duurzaam gebruik van waterstof biedt kansen voor broeikasgasemissiereducties in veel sectoren, met name energie, productie en vervoer.	Productie voldoet aan de eis dat broeikasgasemissies gedurende de levenscyclus minder dan 3 kg CO ₂ e per kg geproduceerd H ₂ bedragen. <i>[De normen moeten regelmatig worden herzien. Dit zou onderdeel kunnen worden gemaakt van een algemene herzieningsclausule.]</i>	25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i>
---	---	--	---	------------------------------------

TYPE 2: Vervoersnetwerken voor waterstof	<p>Bouw en exploitatie van vervoersnetwerken voor waterstof of andere koolstofarme gassen (d.w.z. uit hernieuwbare bronnen of die voldoen aan de norm voor de productie van schone waterstof).</p> <p>Herbestemming van aardgasnetwerken voor 100 % waterstof en aanpassing van aardgasnetwerken die de integratie van waterstof en andere koolstofarme gassen mogelijk maken (d.w.z. met inbegrip van netwerken waarin de vermenging van waterstof en andere koolstofarme gassen in het systeem toeneemt).</p>	<p>Duurzame productie en duurzaam gebruik van waterstof biedt kansen voor broeikasgasemissiereducties in veel sectoren, met name energie, productie en vervoer.</p>	<p>De activiteit omvat lekdetectie en -reparatie van bestaande gaspijpleidingen en andere netwerkelementen om methaanlekage te beperken.</p>	<p>25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i></p>
TYPE 3: Opslag van waterstof	<p>Bouw van opslagfaciliteiten voor waterstof, omzetting van bestaande ondergrondse gasopslagfaciliteiten in opslagfaciliteiten voor waterstof en exploitatie van waterstofopslagfaciliteiten.</p>	<p>Duurzame productie en duurzaam gebruik van waterstof biedt kansen voor broeikasgasemissiereducties in veel sectoren, met name energie, productie en vervoer.</p>	<p>In het geval van projecten die verband houden met de exploitatie van de faciliteiten, moet de in de installatie opgeslagen waterstof voldoen aan de in dit aanhangsel vastgestelde normen voor de productie van schone waterstof.</p>	<p>25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i></p>
<p>PROJECTKLASSE H: Productie met lage emissies</p>				
TYPE 1: Productie van schone ammoniak	<p>Productie met lage emissies van waterdicht ammoniak.</p>	<p>Bevordering van de productie van schone ammoniak en het gebruik ervan, wat de uitstoot van broeikasgassen op verschillende gebieden kan verminderen.</p>	<p>Ammoniak wordt geproduceerd uit schone waterstof die volgens de in dit aanhangsel vastgestelde normen wordt geproduceerd, of wordt uit afvalwater teruggewonnen.</p>	<p>25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i></p>
TYPE 2: Productie met lage emissies in sectoren waar de uitstoot moeilijk te beperken is (waaronder cement, ijzer en staal, aluminium)	<p>Productie met lage emissies, met inbegrip van complete productie-installaties en onderdelen daarvan, levering van uitrusting en daarmee rechtstreeks verband houdende infrastructuur en diensten.</p>	<p>Fabrikanten stimuleren om over te schakelen op duurzame praktijken in sectoren die moeilijk milieuvriendelijker te maken zijn.</p>	<p>De EU stelt voor de volgende activiteiten in aanmerking te laten komen op basis van een referentiewaarde voor de beste productie-installaties met minder uitstoot¹:</p> <p><u>Voor cement:</u></p> <p>a) grijze cementklinker, waarbij de specifieke broeikasgasemissies lager liggen dan 0,722 t CO₂e per ton grijze cementklinker;</p> <p>b) cement op basis van grijze klinker of andere hydraulische bindmiddelen, waarbij de specifieke</p>	<p>25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i></p>

¹ De referentiewaarden zijn gebaseerd op de benchmark van het emissiehandelssysteem van de EU (ETS), waarbij referentiewaarden voor broeikasgasemissies voor de vervaardiging van een bepaald product worden afgeleid van de gemiddelde broeikasgasemissie-intensiteit van de 10 % meest efficiënte installaties in de hele EU.

			<p>broeikasgasemissies afkomstig van de productie van klinker en cement of andere bindmiddelen lager liggen dan 0,469 t CO₂e per ton vervaardigd cement of ander bindmiddel.</p> <p><u>Voor ijzer en staal:</u></p> <p>a) ijzer en staal waarbij de broeikasgasemissies, verminderd met de hoeveelheid emissies die is toegewezen aan de productie van afgassen, niet meer bedragen dan de volgende waarden toegepast op de verschillende stappen van het productieproces:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. vloeibaar ruwijzer = 1,331 t CO₂e/t product; b. gesinterd erts = 0,163 t CO₂e/t product; c. cokes (exclusief bruinkoolcokes) = 0,144 t CO₂e/t product; d. gietijzer = 0,299 t CO₂e/t product; e. hooggeleerd staal uit vlamboogovens = 0,266 t CO₂e/t product; f. koolstofstaal uit vlamboogovens = 0,209 t CO₂e/t product; <p>b) staal in vlamboogovens die koolstofstaal uit vlamboogovens of hooggeleerd staal uit vlamboogovens produceren, waarbij de input van metaalschroot ten opzichte van de productoutput niet lager is dan 70 % voor de productie van hooggeleerd staal en 90 % voor de productie van koolstofstaal.</p> <p><u>Voor aluminium:</u></p> <p>a) primair aluminium indien de economische activiteit aan de volgende criteria voldoet:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. broeikasgasemissies bedragen niet meer dan 1,484 t CO₂e per ton vervaardigd aluminium; b. de gemiddelde koolstofintensiteit voor de indirecte broeikasgasemissies bedraagt niet meer dan 100 g CO₂e/kWh; c. het elektriciteitsverbruik voor het productieproces bedraagt niet meer dan 15,5 MWh/t Al; <p>b) secundair aluminium.</p> <p><i>[De normen moeten regelmatig worden herzien. Dit zou onderdeel kunnen worden gemaakt van een algemene herzieningsclausule.]</i></p>	
--	--	--	--	--

PROJECTKLASSE I: Emissievrij vervoer en vervoer met lage emissies				
TYPE 1: Emissievrij vervoer en ondersteunende infrastructuur	Voertuigvloten zonder directe emissies, met inbegrip van voertuigen voor vervoer over de weg, per spoor en over water en de bijbehorende infrastructuur ² die essentieel is voor de exploitatie van dergelijke voertuigen.	De overgang naar vloten die emissievrij zijn of lage directe uitlaatemissies hebben, is van cruciaal belang voor de matiging van klimaatverandering.	De directe CO ₂ -uitlaatemissies van de bewegende activa zijn nul. Alleen in het geval van goederenvervoer zijn voertuigen, treinen, wagons of vaartuigen niet bestemd voor het vervoer van fossiele brandstoffen en is de infrastructuur niet bestemd voor het vervoer of de opslag van fossiele brandstoffen.	25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i>
TYPE 2: Vervoer over water met lage emissies	Vaartuigen met lage emissies.	De overgang naar vloten die emissievrij zijn of lage directe uitlaatemissies hebben, is van cruciaal belang voor de matiging van klimaatverandering.	<p>Voor personenvervoer over <u>binnenwateren</u>: hybride en dualfuelvaartuigen halen voor hun normale werking ten minste 50 % van hun energie uit brandstoffen zonder directe CO₂-(uitlaat)emissies of uit plug-invermogen.</p> <p>Voor goederenvervoer over <u>binnenwateren</u>: vaartuigen hebben directe CO₂-(uitlaat)emissies per tonkilometer – berekend (of geraamd in het geval van nieuwe vaartuigen) aan de hand van de door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) ontwikkelde operationele energie-efficiëntie-indicator (EEOI, Energy Efficiency Operational Indicator) – die 50 % lager liggen dan de gemiddelde referentiewaarde voor CO₂-emissies voor zware bedrijfsvoertuigen op basis van een internationale of een andere erkende norm.</p> <p>Voor goederenvervoer via de zee- en kustvaart en voor vaartuigen voor <u>havenactiviteiten, ondersteunende activiteiten en gespecialiseerde operaties</u>: hybride en dualfuelvaartuigen halen voor hun normale werking op zee en in havens ten minste 25 % van hun energie uit brandstoffen zonder directe CO₂-(uitlaat)emissies of uit plug-invermogen. Als alternatief hebben de vaartuigen een bereikte Energy Efficiency Design Index (EEDI)-waarde die 10 % onder de toepasselijke EEDI-vereisten ligt indien de vaartuigen kunnen varen op brandstoffen zonder directe CO₂-(uitlaat)emissies of op brandstoffen uit hernieuwbare bronnen.</p>	25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i>

²

Hieronder vallen: Voor wegvervoer: de bouw, de modernisering, het onderhoud en de exploitatie van elektrische laadstations en waterstofkankstations. Voor spoorvervoer: spoorgebonden vervoersinfrastructuuractiva als gespecificeerd in de sectorovereenkomst voor spoorweginfrastructuur, alsmede elektrische baanuitrusting en bijbehorende subsystemen, de elektrificatie van bestaande infrastructuur en de installaties die bestemd zijn om van andere vervoerswijzen over te schakelen op spoor zonder directe emissies. Voor vervoer over water: elektrisch opladen en bijtanken van waterstof, infrastructuur voor de levering van walstroom aan vaartuigen op de ligplaats en voor het zonder directe emissies uitvoeren van de eigen activiteiten van de haven en installaties voor de overschakeling van een andere modus op vaartuigen zonder directe emissies.

			<p>Een “modal shift” (verschuiving van vervoerswijzen) van weg naar water mogelijk maken: als vaartuigen uitsluitend worden gebruikt om kust- en kortevaartdiensten te verrichten die bedoeld zijn om de modal shift van momenteel over land naar zee vervoerde goederen mogelijk te maken, volstaat het dat de directe CO₂-(uitlaat)emissies van de vaartuigen, berekend aan de hand van de IMO-EEDI, 50 % lager zijn dan de gemiddelde referentiewaarde voor de CO₂-emissies van zware bedrijfsvoertuigen op basis van een internationale of een andere erkende norm.</p> <p><i>[Wij stellen voor dit projecttype in 2025 te herzien. Dit zou onderdeel kunnen worden gemaakt van een algemene herzieningsclausule.]</i></p>	
<p>TYPE 3: Aanpassing en modernisering van het vervoer over water</p>	<p>Aanpassing en modernisering van vaartuigen om emissies te verminderen.</p>	<p>De overgang naar vloten die emissievrij zijn of lage directe uitlaatemissies hebben, is van cruciaal belang voor de matiging van klimaatverandering.</p>	<p>Het brandstofverbruik van het schip wordt met ten minste 10 % verminderd, uitgedrukt in liter brandstof per tonkilometer, wat duidelijk wordt aangetoond met een vergelijkende berekening. De aangepaste vaartuigen zijn niet bestemd voor het vervoer van fossiele brandstoffen.</p> <p><i>[Wij stellen voor dit projecttype in 2025 te herzien. Dit zou onderdeel kunnen worden gemaakt van een algemene herzieningsclausule.]</i></p>	<p>25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i></p>
<p>TYPE 4: Koolstofarme luchthaveninfrastructuur</p>	<p>Bouw, modernisering, onderhoud en exploitatie van koolstofarme luchthaveninfrastructuur, d.w.z. voor de exploitatie van vliegtuigen zonder CO₂-uitlaatemissies, voor de levering van elektriciteit en voorgeconditioneerde lucht aan stationaire luchtvaartuigen of voor het zonder directe emissies uitvoeren van de eigen activiteiten van de luchthaven.</p>	<p>De overgang naar vloten die emissievrij zijn of lage directe uitlaatemissies hebben, is van cruciaal belang voor de matiging van klimaatverandering.</p>	<p>Geen norm. N.v.t.</p>	<p>25 jaar. <i>[Nog te bespreken]</i></p>